

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนา มีบทบาทและอิทธิพลอย่างยิ่งในวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนไทยมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ทศนคติ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม การดำเนินชีวิต นับตั้งแต่ เกิด จน ตาย มีพื้นฐานมาจากความคิด ความเชื่อทางพระพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น คนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาก็มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าและพระภิกษุ สามเณร ดังนั้นแล้ว ผู้ที่มีหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนา คือ พระภิกษุ สามเณร จึงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยเช่นเดียวกัน

พระภิกษุ สามเณรเป็นผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลทางจิตวิทยาต่อประชาชนคนไทยเหมือนดังอิทธิพลของสื่อสารมวลชน การเมือง และเศรษฐกิจ เราสามารถสังเกตได้ว่า พระสงฆ์บางรูปสามารถชี้นำและสร้างมวลชนอย่างได้ใหญ่โตสามารถสร้างถาวรวัตถุที่โอ่อ่าใช้งบประมาณจำนวนมาก จนเกิดความรู้สึกถึงความถูกต้อง เหมาะสมในบทบาทของความเป็นพระสงฆ์ขณะเดียวกันคนไทยจำนวนไม่น้อย มีความเข้าใจหลักพุทธศาสนาอย่างผิดๆ จนถูกหลอกให้มั่งงายในเรื่องบุญและพระสงฆ์จำนวนไม่น้อยเช่นกันที่มีความเชื่อเบี่ยงเบนออกไปจากความเชื่อแบบพุทธศาสนา (นภดล เดียวตระกูล, 2544 หน้า 1)

นอกจากนี้แล้วพฤติกรรมหลายอย่างของพระภิกษุ สามเณรที่ได้กระทำอาจทั้งโดยรู้และไม่รู้ว่ามีผิดพระธรรมวินัย เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ การไปในสถานที่ที่เป็นอโคจร การติดต่อกับสตรี ฯลฯ ซึ่งความประพฤติทั้งหมดทั้งหลายนั้น ก่อให้เกิดคำครหา ของพุทธศาสนิกชนเข้าทำนองโลกวิฆนะ จนพุทธศาสนิกชนทนต่อพฤติกรรมเหล่านั้นไม่ไหวและได้ออกมาเรียกร้องให้มีการจัดการหรือควบคุมพฤติกรรมของพระภิกษุ สามเณร

พระธรรมปิฎก (2546, หน้า 5-6) กล่าวว่า ชาวพุทธทุกคนจะต้องมีความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา เนื่องจากพระพุทธศาสนาเป็นสมบัติร่วมกัน พุทธบริษัททุกคนจะต้องไม่มองเห็นตนเองเป็นคนนอกและเข้าใจคิดว่า พระภิกษุเป็นตัวแทนพระพุทธศาสนา หรือเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนา ยิ่งภิกษุที่ประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย หรือทำพระธรรมวินัยให้วิปริตด้วยแล้วยิ่งไม่มีสิทธิ์เป็นเจ้าของพระพุทธศาสนาได้เลย เพราะถ้าเขามองเห็นพระพุทธศาสนาเป็นสมบัติที่มีค่าของเขาแล้ว เขาจะต้องไม่ทำกับพระพุทธศาสนาอย่างนั้น เขาเป็นคนร้ายที่ลักลอบ

ทำลายทรัพย์สินสมบัติของชาวพุทธต่างหาก ชาวพุทธจะต้องมองว่าคนพวกนั้น เป็นคนร้ายที่แอบแฝงเข้ามาทำลายสมบัติส่วนรวมของชาวพุทธทุกคน ชาวพุทธจะต้องไม่ยกสมบัติคือ พระพุทธศาสนา ให้แก่คนร้ายเหล่านั้นไปเสีย แต่ต้องช่วยกันป้องกันแก้ไข จับไล่คนร้ายเหล่านั้นออกไป

จากสภาพปัจจุบันที่มีกระแสการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องพฤติกรรมด้านลบของพระภิกษุ สามเณร ในวงกว้าง การนำเสนอข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับพระสงฆ์ในทางเสื่อมเสียทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนา ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึง ความคิดเห็นของสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อพฤติกรรมของพระภิกษุ สามเณร ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่อง พฤติกรรมในทางเสื่อมเสียต่อพระธรรมวินัยซึ่งก็จะได้นำผลการสำรวจมาแสดงให้เห็นว่า พุทธศาสนิกชนบางกลุ่มมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนี้อย่างไรบ้าง

#### วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีต่อพฤติกรรมของพระภิกษุ สามเณร ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์

#### ขอบเขตการศึกษา

##### ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

##### ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้านี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้านพฤติกรรมที่พระภิกษุ สามเณรได้ปฏิบัติซึ่งเข้าข่ายผิดพระธรรมวินัยในเรื่องของผู้หญิงที่ได้ปรากฏในหนังสือพิมพ์

#### ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทราบถึงความคิดเห็นของสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีต่อพฤติกรรมของพระภิกษุ สามเณร ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์
2. ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาที่จะควบคุม พฤติกรรมความประพฤติของพระภิกษุ สามเณร ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัยมากขึ้น

### นิยามศัพท์เฉพาะ

**ข่าว** หมายถึง การนำเสนอเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่เหมาะสมด้านที่เกี่ยวกับเรื่องผู้หญิงของพระภิกษุ สามเณร เฉพาะข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

**ความคิดเห็น** หมายถึง การเสนอความคิดเห็นของนักศึกษาที่เป็นสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**หนังสือพิมพ์** หมายถึง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วง พ.ศ. 2546 ที่ได้เสนอข่าวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้านที่เกี่ยวกับเรื่องของผู้หญิงของพระภิกษุ สามเณร

**พฤติกรรมไม่เหมาะสม** หมายถึง พฤติกรรมที่พระภิกษุ สามเณรได้ประพฤติที่เข้าข่ายไม่เหมาะสมกับพระธรรมวินัย

**พระภิกษุ** หมายถึง พระภิกษุ ที่บวชในพระพุทธศาสนาและถือศีล 227 ข้อ

**สามเณร** หมายถึง สามเณร บวชในพระพุทธศาสนาและถือศีล 10 ข้อ

**สมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นสมาชิกชมรมพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาในเทอมที่ 3 ปีการศึกษา 2546